

Research Paper

Identification, Leveling and Analysis of Obstacles in the Path of Professional Development of Football Athletes in the Elite Stage

Mostafa Molaeinejad¹, Hamidreza Goharrostami², Rahim Ramezanejad³

1. PhD Student of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran.
2. Associate Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran.
3. Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran.

Received: 3 June 2024

Accepted: 23 September 2024

Abstract

Objective: The aim of the current research was to identify, stratify, and analyze the obstacles to the professional development of elite-level football athletes.

Methodology: The research method was mixed. The qualitative part was systematic and practical in terms of purpose and was conducted as a case study (football). The statistical population included Iranian football coaches and players. The statistical sample was purposefully selected based on data saturation (18 people) from exploratory interviews. Based on the foundation data method and Glazer's approach, it was used to extract and frame the components. The descriptive quantitative part was of the correlation type, and the structural-interpretive modelling method was used to determine the relationships between the components using MATLAB 2014 software.

Results: Based on the findings in the qualitative section, the existing obstacles were categorized into 33 codes, six concepts, and five categories based on open coding and selective coding at three levels: macro, intermediate, and individual factors. In the quantitative part, based on Mick Mac's analysis, individual barriers were classified as dependent variables at the lowest level, legal and regulatory barriers as independent variables at the highest level, and others as independent variables at intermediate levels.

Conclusion: Therefore, legal obstacles affect other obstacles, and individual barriers are influential variables. Finally, to remove the existing obstacles in the elite stage, it is necessary to give comprehensive attention to individual, middle, and macro factors with a systemic approach. Also, for football players to travel this path successfully, it is necessary to minimize these challenges at various individual, middle, and macro levels.

Keywords: Individual obstacles, Legal and regulatory obstacles, Management obstacles, Financial obstacles.

To cite this article:

Molaeinejad M, Goharrostami H R, Ramezanejad R. Identification, Leveling and Analysis of Obstacles in the Path of Professional Development of Football Athletes in the Elite Stage. *Human Resource Management in Sport*. 2025; 12(1):81-99. <https://doi.org/10.22044/shm.2024.14586.2645>

Corresponding Author: **Hamid Reza Goharrostami**

Email: goharrostami@gmail.com

Extended Abstract

Summary

The present study aimed to identify, classify, and analyze the obstacles in the professional development of football athletes at the elite stage. An attempt was made to identify, classify, and analyze the most important obstacles that cause the athlete to leave the path of growth and development at the elite stage or slow down the athlete's progress at this stage of his or her development path and act as speed bumps.

Introduction

Athletes are the primary resources or human capital in sports, and the importance of managing these resources and human capital and striving for a sustainable competitive advantage in championship and professional sports clubs and organizations is becoming increasingly apparent and recognized (2). Thus, the lifestyle of a high-performance athlete at the elite level is naturally demanding. If the athlete's professional path challenges are appropriately managed, they are a welcome part of their development and growth (4). Therefore, the present study aims to answer the question of what obstacles exist in the professional development of Iranian football athletes at the elite level.

Methodology and Approach

The research method was mixed (qualitative-quantitative). In the qualitative part, the research method was systematic regarding the qualitative type applied in terms of purpose and was conducted as a case study (football). The statistical population included experts and scholars who had experience playing or coaching in League Two/League One/Premier League of Iran Football, and some of them had experience playing/coaching in international competitions. A sufficient number of statistical samples were sampled and consulted based on data saturation in a purposeful and accessible manner (18 people). In the qualitative part, exploratory interviews were used to extract and frame components based on the grounded data method and with the Glazer approach. In order to calculate the reliability of the interviews with the intra-subject agreement method of two coders (evaluators), another researcher was asked to participate in the data coding process. After this stage, the researcher and three colleagues coded the interviews, so the coder reliability for these interviews was 0.92, which shows a high level of agreement. In the quantitative part, the research method was descriptive correlational. The statistical population included experts in the subject area of the research. The statistical sample in the quantitative part was selected from among the expert faculty members of football, coaches and prominent athletes in football through purposeful and available sampling. They were asked for their opinions (24 people). The research tool was a paired comparison questionnaire in the section on obstacles in the professional development of football athletes based on semi-guided interviews. The interpretive structural questionnaire is only a standard matrix and differs from attitude measurement questionnaires with a Likert scale. Therefore, concepts such as validity and reliability do not apply to this questionnaire. In order to analyze the data and level and determine the relationships between the practical components in the professional development of football athletes in the elite stage, the structural-interpretive modelling method was used.

Result and Conclusion

Based on the results of the qualitative research, the obstacles in the professional development of football athletes at the elite level were categorized into 33 codes, six concepts, and five categories based on open coding and selective coding. At the micro level, individual obstacles; at the intermediate level, injustice, management system obstacles, financial system obstacles, and geographical environment obstacles; at the macro level, political, legal, regulatory, and supervisory obstacles were the most important obstacles in the professional development of football athletes at the elite level. Similarly, based on the quantitative research results on the obstacles in the professional development of football athletes at the elite level, the interpretive structural model consisted of 4 levels. Political, legal, regulatory, and supervisory obstacles were at the fourth and highest level, then at the third level, management system obstacles; at the second level, financial system obstacles, injustice, and geographical environment obstacles; and at the first level, individual obstacles. Also, based on the Mi'kmaq analysis, among the obstacles in the professional development of football athletes at the elite level, Political,

legal, regulatory and regulatory barriers were identified as independent variables, individual barriers as dependent variables, injustice, management system barriers, financial system barriers, geographical environment barriers as autonomous variables. Based on the research results, the development path of football players is nonlinear and very complex, and many factors in this path affect the success or failure of the athlete or the athlete affects some of these factors. Some of these factors, which are at the individual and intermediate levels, can be controlled by managers, coaches and athletes, and some factors, which are more at the macro level, are uncontrollable. Controlled factors are factors that sports managers can interfere with and have an impact on; Uncontrollable factors are factors that are outside the control of sports managers and must be planned and networked at a higher level or have their custodians and cannot be manipulated, and should be considered as influential factors in the planning and development of the football sports territory.

Ethical Considerations: This article is taken from a doctoral dissertation, and all ethical principles have been considered. The participants were informed about the research's purpose and its implementation steps. They were also assured of the confidentiality of their information.

Funding: This research did not receive any funding from funding organizations in the public, commercial, or nonprofit sectors.

Authors' Contributions All authors of this article have actively participated from the research implementation stage to the article's writing.

Conflicts of interest: There was no conflict of interest in this research.

Acknowledgement: We would like to express our sincere gratitude to all the coaches and football players working/retired in League 2, League 1, and Premier League, as well as those with international experience at the level of Asian clubs and the country's national football team, who cooperated and participated in the data collection of this study.

References

1. Franck A, Stambulova NB. Individual pathways through the junior-to-senior transition: Narratives of two Swedish team sport athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2020;32(2):168-85. <https://doi.org/10.1080/10413200.2018.1525625>
2. Bjørndal CT, Gjesdal S. The role of sports school programmes in athlete development in Norwegian handball and football. *European Journal for Sport and Society*. 2020;17(4):374-96. doi.org/10.1080/16138171.2020.1792131
3. Bergeron MF, Mountjoy M, Armstrong N, Chia M, Côté J, Emery CA, et al. International Olympic Committee consensus statement on youth athletic development. *British journal of sports medicine*. 2015;49(13):843-51. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2015-094962>
4. Kubiak C. Perceived factors influencing athletic performance across career stages. C-essay in sports psychology. 2012:61-90.
5. Williams GG, MacNamara Á. Challenge is in the eye of the beholder: Exploring young athlete's experience of challenges on the talent pathway. *Journal of Sports Sciences*. 2022;40(10):1078-87. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02640414.2022.2047503>
6. Sadeghi Dizj; EBM, Jafar; Askarian, Fariba Investigating the role of audience presence and competitive anxiety on athletes' training performance with a meta-analytical approach. *Sports Psychology*. 2019; No. 5: 65-47. <https://civilica.com/doc/1240508> **[In Persian]**

شناسایی، سطح‌بندی و تحلیل موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی

مصطفی ملائی‌نژاد^۱، حمید رضا گوهررستمی^۲، رحیم رضانی نژاد^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
۳. استاد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۴

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی، سطح‌بندی و تحلیل موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی بود. **روش‌شناسی:** روش پژوهش آمیخته بود. بخش کیفی از نوع نظام‌مند و از نظر هدف کاربردی بود و به‌صورت مطالعه موردی (فوتبال) انجام شد. جامعه آماری شامل مربیان و بازیکنان فوتبال ایران بود. مشارکت‌کنندگان بر مبنای اشباع داده‌ها به صورت هدفمند انتخاب شد (۱۸ نفر). از مصاحبه‌های اکتشافی، مبتنی بر روش داده بنیاد و با رویکرد گلیزر، جهت استخراج مولفه‌ها و چارچوب‌بندی آنها استفاده شد. بخش کمی توصیفی از نوع همبستگی بود و برای تعیین روابط بین مولفه‌ها از روش مدل‌سازی ساختاری - تفسیری استفاده شد.

یافته‌ها: براساس یافته‌ها در بخش کیفی، موانع موجود در قالب ۳۳ کد، ۶ مفهوم و ۵ مقوله بر اساس کدگذاری باز و کدگذاری انتخابی در سه سطح عوامل کلان، میانی و فردی دسته‌بندی شدند. در بخش کمی براساس تحلیل میک مک موانع فردی به عنوان متغیر وابسته در پایین‌ترین سطح، موانع حقوقی، قانونی، نظارتی به عنوان متغیر مستقل در بالاترین سطح و سایر موانع به عنوان متغیر خودمختار در سطوح میانی سطح‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: موانع حقوقی و قانونی بر سایر موانع اثرگذار و موانع فردی به‌عنوان متغیر تاثیرپذیر هستند. در نهایت برای رفع موانع موجود در مرحله نخبگی نیاز به توجه همه‌جانبه با یک رویکرد نظام‌مند به عوامل فردی، میانی و کلان است؛ همچنین جهت اینکه بازیکنان فوتبال بتوانند این مسیر را با موفقیت طی کنند، نیازمند به حداقل رساندن این چالش‌ها در سطوح مختلف فردی، میانی و کلان هستند.

واژه‌های کلیدی: موانع فردی، موانع قانونی و نظارتی، موانع مدیریتی، موانع مالی.

به این مقاله این‌گونه استناد کنید:

ملائی‌نژاد مصطفی، گوهر رستمی حمید رضا، رضانی‌نژاد رحیم. شناسایی، سطح‌بندی و تحلیل موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی. مدیریت منابع انسانی در ورزش. ۱۴۰۳؛ ۱۲(۱): ۹۹-۸۱. <https://doi.org/10.22044/shm.2024.14586.2645>

نویسنده مسئول: حمید رضا گوهررستمی

Email: goharrostami@gmail.com

مقدمه

ورزش نقش غیرقابل انکاری در هویت‌سازی برای ملت‌ها دارد و عاملی است که حس ملی‌گرایی جامعه را برانگیخته و در نظم و اتحاد یک جامعه موثر است. کشورها از طریق ورزش می‌توانند منزلت و جایگاه بین‌المللی کسب نمایند و صاحب اعتبار شوند. ورزش قهرمانی یکی از ارکان مهم اعتلا و پیشرفت کشورها است. توسعه ورزش قهرمانی در هر کشور پیش زمینه کسب موفقیت در رقابت‌های جهانی و المپیک است. به‌طور کلی موفقیت بین‌المللی برای ورزشکاران یک کشور در رقابت‌های بین‌المللی و المپیک تقویت‌کننده وجهه و اعتبار آن کشور در سطح جهانی است (۱). ورزشکاران اصلی‌ترین منابع یا سرمایه انسانی در ورزش هستند و اهمیت مدیریت این منابع و سرمایه‌های انسانی و تلاش برای کسب مزیت رقابتی پایدار در باشگاه‌ها و سازمان‌های ورزش قهرمانی و حرفه‌ای هر چه بیشتر آشکار و شناخته می‌شود (۲).

از طرفی برای مدیریت ورزشکاران در مسیر رشد و توسعه حرفه‌ای مدل‌های مختلفی وجود دارد؛ به‌طور مثال مدل مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران برگرون^۱ و همکاران (۲۰۱۵) که شامل مراحل شروع، رشد و توسعه استعداد، نخبگی، حفظ/نگهداری است. در مرحله نخبگی انتظارات برای ورزشکار نخبه شامل کسب مقام و نمایش در بالاترین سطح مسابقات در لیگ‌های دسته ۲، ۱ و لیگ برتر کشور و همچنین کسب مقام و نمایش در بالاترین سطح مسابقات ملی و بین‌المللی بزرگسالان یا ورزش حرفه‌ای مانند مسابقات قهرمانی قاره‌ای، جهانی، آسیایی، عضو یک تیم که در بالاترین سطح ورزش حرفه‌ای در داخل و یا سطح بین‌المللی رقابت می‌کند و غیره است (۶). بدین ترتیب بایستی در نظر گرفت که سبک زندگی یک ورزشکار با عملکرد بالا در سطح نخبگی طبیعتاً سخت است. در واقع، اگر چالش‌های مسیر حرفه‌ای ورزشکاران به‌درستی مدیریت شوند، بخش خوشایند توسعه و رشد ورزشکار هستند. بیشتر ورزشکاران در معرض چالش‌های فردی منحصر به فرد هستند و استرس‌های محیطی در همه عرصه‌های ورزشی یافت می‌شود. با این حال، تحقیقات نشان می‌دهند که نهادهای دولتی اغلب از موانعی که ورزشکاران‌شان در داخل و خارج از حوزه ورزشی خود با آن مواجه هستند و اینکه چگونه ورزشکاران را در رویارویی با آن موانع به بهترین شکل حمایت کنند، بی‌اطلاع هستند (۴)؛ بنابراین باید تلاش‌های بیشتری به سمت در نظر گرفتن شناسایی و توسعه این عوامل انجام شود که در طول زمان ممکن است بر مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران تأثیرگذار باشند و همچنین روش‌هایی برای بهینه‌سازی استفاده از منابع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران و مهارت‌های مقابله‌ای ورزشکار ارائه شود (۵). ایران از کشورهایی است که فوتبال با زندگی روزمره بسیاری از مردم ارتباط دارد و رشد فوتبال، راهی جز گذر از مسیر علمی و استفاده از علوم زیستی ورزش (تغذیه، بدن‌سازی و مهارت‌های فردی و گروهی) و دانش مدیریت منابع انسانی یا مدیریت استعدادها و ورزشی ندارد (۷). اماکن ورزشی فوتبال همواره مملو از نوجوانان و جوانانی است که به انگیزه قدم گذاشتن در مسیر قهرمانان محبوب این رشته به تمرین و فعالیت می‌پردازند، اما قرار گرفتن در مسیر قهرمانی این رشته ورزشی با دشواری‌های بسیاری همراه است و بازیکنان فوتبال زیادی در مراحل مختلف با مشکلاتی روبرو می‌شوند که گاهی سبب کناره‌گیری آن‌ها از مسیر حرفه‌ای خود می‌شود (۸)؛ بنابراین ورزشکاران ورزش‌های رقابتی شرایط حساس و پر فشاری را در مراحل مسیر ورزشی خود سپری می‌کنند. از این‌رو فدراسیون، هیئت‌ها و باشگاه‌های فوتبال با چالش‌های جدی در زمینه مدیریت ورزشکاران این رشته جهت حفظ و ارتقای رونق آن مواجه هستند. با این وجود مدیریت عملکرد ورزشکاران نخبه و استعدادها و ورزشی در سازمان‌های ورزش رقابتی به دلیل نیاز مستمر به کسب مزیت رقابتی اهمیت ویژه‌ای دارد و نیازمند برنامه‌ریزی مناسب در رده‌های سنی و دوره‌های عملکردی مختلف است (۹).

در همین راستا پژوهش‌هایی صورت گرفته است. عفیفی و همکاران (۲۰۲۳) در موضوعی با عنوان بررسی عوامل مثبت و منفی تأثیرگذار بر مراحل مختلف مسیر حرفه‌ای استعدادها و ورزشی در رشته‌های ورزشی انفرادی منتخب، عوامل اثرگذار درک شده بر عملکرد ورزشی در مراحل کار شغلی را بررسی نمود و نتیجه گرفتند که در مرحله نخبگی، تامین مالی به عنوان مهمترین عامل موفقیت و مصدومیت به

عنوان مهمترین عامل شکست در مسیر توسعه حرفه‌ای ورزشی در رشته‌های منتخب بود (۱۰). همچنین انوکسن^۱ و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان، میزان انصراف و دلایل انصراف (ترک ورزش) در میان ورزشکاران آینده‌دار دوومیدانی نروژی به این نتیجه رسیدند که فراوانی آسیب‌ها، رکود در عملکرد، نیازهای آموزشی، کمبود انگیزه، تأثیر عوامل اجتماعی، شرکت در ورزش‌های دیگر، شرایط کاری سخت، سربازی، ازدواج و خانواده از دلایل انصراف برخی از ورزشکاران بوده است (۱۱). در همین مسیر کوبیاک^۲ (۲۰۱۲) عوامل اثرگذار درک شده بر عملکرد ورزشی در مراحل کار شغلی را بررسی نمود و نتیجه گرفت که در مرحله نخبگی، عوامل ذهنی، سختکوشی، تمرین به عنوان مهمترین عوامل موثر بر عملکرد موفق و ضعف ذهنی، مصدومیت به عنوان مهمترین عوامل موثر بر عملکرد ضعیف بر مسیر توسعه حرفه‌ای ورزشی بود (۱۲). همین‌طور پیرا^۳ و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان سفر ورزشکاران پرتغالی به سمت موفقیت ورزشی: فراز و فرودها نشان دادند، آسیب‌دیدگی به‌عنوان مهمترین عامل خروج از مسیر و شکست ورزشکاران بود (۱۳). همین‌طور فرانک^۴ و همکاران (۲۰۲۰) مسیرهای فردی از طریق انتقال نوجوانان به بزرگسالان روایت دو ورزشکار ورزشی تیمی سوئدی (فوتبال و بسکتبال) را بررسی کردند و مهمترین عوامل تضعیف‌کننده انتقال از نوجوانی به بزرگسالی رفتارهای برخی مربیان دانستند (۴). همچنین ساوارد^۵ و همکاران (۲۰۲۰) در موضوعی با عنوان ویژگی‌های روان‌شناختی توسعه تعالی در بازیکنان نخبه فوتبال جوانان در آکادمی‌های حرفه‌ای انگلیسی به این نتیجه رسیدند که اعتماد به نفس و عزت نفس پایین از جمله مهمترین دلایل شکست ورزشکاران در این مرحله است (۱۴). در نهایت ویلیامز^۶ و همکاران (۲۰۲۲) تجربه ورزشکاران جوان از چالش‌ها در مسیر استعدادیابی را بررسی کردند و نشان دادند، سفر ورزشکاران جوان در مسیر استعدادیابی در ورزش غیرخطی شناخته شده است؛ همچنین اطلاعات کمی در مورد تجربیات ورزشکاران جوان در طول این مسیر، به ویژه در سال‌های اولیه مسیر استعدادیابی، وجود دارد؛ بنابراین ذینفعان مسیر استعداد باید از فرآیندهای آماده‌سازی، فردی‌سازی و بازتاب مورد نیاز برای بهینه‌سازی رشد استعداد از طریق چالش‌ها آگاه باشند (۱۵).

بنابراین ورود به دوره قهرمانی با چالش‌های بسیاری برای ورزشکاران همراه است از مهمترین و ابتدایی‌ترین چالش‌ها، تعارض حرفه ورزشکاری با سایر ابعاد زندگی از جمله تحصیل، خانواده، فراغت و اشتغال در سایر زمینه‌ها است (۱۶). از طرف دیگر مدیریت باشگاه یا سازمان ورزشی، وضعیت فنی بازیکن به‌طور متقابل اثر بالایی در پیمودن مسیر قهرمانی برای ورزشکاران دارند. همچنین ورود به قهرمانی، مسیری که ورزشکار طی می‌کند تا به سطح نخبه برسد و تداوم حضور در آن در ورزش فوتبال هم به لحاظ تفاوت‌های ساختاری با سایر رشته‌ها و هم به لحاظ پرهوادارترین و صرف بیشترین منابع مالی با چالش‌ها و رویکردهای فراوانی روبرو است. ارزیابی این عوامل برای ورزش‌های با اهمیت، بسیار تأثیرگذارتر بوده و ضروری است که به آنها پرداخته شود. با اینکه پژوهش‌هایی در این زمینه انجام گرفته است؛ اما این پژوهش‌ها اغلب شامل راهکارهایی با محوریت توسعه یا بررسی موانع توسعه این رشته ورزشی می‌باشند (۱۷)؛ همچنین ضیا و همکاران (۲۰۲۱) نیز در همین راستا به محیط توسعه استعداد ورزشی در رشته فوتبال و عوامل درونی و بیرونی آن پرداختند (۸)؛ بنابراین احساس می‌شود، خلا پژوهشی وجود دارد که به‌طور کلی موانع موجود در همه سطوح (فردی، میانی و کلان) و ارتباط بین عوامل موجود در بین سطوح مختلف را بررسی نماید؛ بنابراین هدف از پژوهش حاضر پاسخگویی به این سوال است که در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال ایران در مرحله نخبگی و در تمامی سطوح فردی، میانی و کلان چه موانعی وجود دارد؟ ورزشکاران در این مسیر با چه چالش‌هایی روبرو می‌شوند و همچنین ارتباط بین عوامل در سطوح مختلف چگونه است؟ ضمناً بررسی ابعاد جدید این پژوهش می‌تواند به مدیران، مربیان و فوتبالیست‌ها کمک کند که این موضوع را از جنبه‌های مختلف مدیریتی مورد توجه قرار دهند.

1. Enoksen
2. Kubiak
3. Pereira
4. Franck
5. Saward
6. Williams

روش‌شناسی

روش پژوهش از نوع آمیخته (کیفی - کمی) بود. در بخش کیفی روش پژوهش از نظر نوع کیفی نظام‌مند و از نظر هدف کاربردی بود و به صورت مطالعه موردی (فوتبال) انجام شد. جامعه آماری شامل خبرگان و صاحب‌نظرانی بود که سابقه بازی یا مربیگری در لیگ دو/لیگ یک / لیگ برتر فوتبال ایران و همچنین برخی از آنها سابقه بازی/ مربیگری در مسابقات بین‌المللی (جام باشگاه‌های آسیا و جام باشگاه‌های جهان و تیم‌های ملی) را داشتند. نمونه آماری به تعداد قابل کفایت بر مبنای اشباع داده‌ها به صورت هدفمند و در دسترس نمونه‌گیری و نظرخواهی گردید (۱۸ نفر). در بخش کیفی از مصاحبه‌های اکتشافی مبتنی بر روش داده بنیاد و با رویکرد گلیزر، جهت استخراج مولفه‌ها و چارچوب‌بندی آنها استفاده شد. به منظور محاسبه پایایی مصاحبه‌ها با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از محقق دیگری درخواست شد تا در فرآیند کدگذاری داده‌ها مشارکت کند. بعد از این مرحله، محقق به همراه سه همکار مصاحبه را کدگذاری کردند، بنابراین پایایی کدگذاران برای این مصاحبه‌ها ۰/۹۲ به دست آمد که میزان توافق بالایی را نشان می‌دهد. در بخش کمی روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل صاحب‌نظران در حوزه موضوعی پژوهش بود. نمونه آماری در بخش کمی از بین اعضای هیئت علمی صاحب‌نظر در رشته فوتبال، مربیان و ورزشکاران مطرح در ورزش فوتبال به صورت نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس انتخاب و نظرخواهی شدند (۲۴ نفر). ابزار پژوهش پرسشنامه مقایسه‌های زوجی در بخش موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال براساس مصاحبه‌های نیمه هدایت شده بود. پرسشنامه ساختاری تفسیری تنها یک ماتریس استاندارد است و با پرسشنامه‌های سنجش نگرش با طیف لیکرت تفاوت دارد؛ بنابراین مفاهیمی مانند روایی و پایایی نیز در مورد این پرسشنامه مصداق ندارند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها، سطح‌بندی و تعیین روابط بین مولفه‌های موثر در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی از روش مدل‌سازی ساختاری - تفسیری استفاده شد. روش ساختاری تفسیری در پنج مرحله با استفاده از نرم افزار متلب ۲۰۱۴ به صورت زیر اجرا شد (۱۸).

۱. تشکیل ماتریس خودتعاملی ساختاری؛ ۲. ایجاد ماتریس دستیابی اولیه؛ ۳. تشکیل ماتریس دستیابی نهایی؛ ۴. تعیین سطح شاخص‌ها و ۵. ترسیم مدل ساختاری تفسیری.

یافته‌ها

تحلیل یافته‌های بخش کیفی

مصاحبه‌شوندگان شامل مربیان و بازیکنان با سابقه در سطح لیگ ۲، لیگ ۱، لیگ برتر و همچنین بازیکنان با سابقه حضور بین‌المللی در سطح جام باشگاه‌های آسیا و تیم ملی بودند.

صاحب‌نظر (۱) در خصوص موانع مالی، درآمدزایی باشگاه‌ها می‌گوید:

"در کشور ما باشگاه‌های فوتبال درآمدزایی مناسبی ندارند. به‌طور مثال اگر باشگاهی ۴۰ میلیارد تومان برای جذب یک بازیکن معروف می‌دهد؛ به فکر این باشد از طریق همان بازیکن درآمدزایی هم کند. مانند سایر باشگاه‌های دنیا که با جذب ستاره‌ها چندین برابر نیز از طریق تبلیغات و فروش البسه آنها درآمدزایی می‌کنند. از طرفی یکی دیگر از مشکلات فوتبال ما از بین رفتن زمین‌های محلی و خاکی هست و دیگر فوتبال محلات نداریم. همچنین یکی دیگر از موانع بزرگ این دوران گذراندن دوران سربازی هست."

صاحب‌نظر (۲) در خصوص موانع فردی می‌گوید:

"بزرگترین معضلی که در حال حاضر در این مرحله داریم شامل: رفیق بازی، افراطی درگیر فضای مجازی شدن و استفاده نادرست از این نرم‌افزارهای مجازی هست. بازیکنان برای دیده شدن درگیر فضای مجازی می‌شوند و دیگر خود و هدف‌شان را گم می‌کنند و آنقدر در این بحران غرق می‌شوند که روز به روز از مسیر رشد خود دور می‌شوند. یکی دیگر از موانع در این مرحله فضاهای اجتماعی آلوده مثل قلیان‌سراها، دوره‌م نشستن‌های طولانی به‌خصوص تا ساعات انتهایی شب هست که برخی بازیکنان رعایت نمی‌کنند. به‌نظر می‌رسد نقش روانشناس تیم در این مرحله نیز مثل سایر مراحل مهم هست تا راهنمایی‌های لازم را در اختیار بازیکنان قرار دهد و یا باشگاه جرائم مالی

برای آنها در صورت لزوم در نظر بگیرد. او همچنین می‌گوید: "یکی دیگر از موانعی که در این مرحله با آن روبه‌رو شدم، مسئله ادامه تحصیل بود و خانواده تاکید داشت در کنار فوتبال درسم را ادامه دهم و گاهی پرداختن به یکی باعث می‌شد کیفیت دیگری پایین بیاید". زمان ما مبلغ قراردادهای به گونه‌ای نبود که فقط به فوتبال فکر کنیم و تنها منبع درآمدمان محسوب شود و مجبور بودیم در کنار فوتبال کار کنیم یا درس بخوانیم تا بتوانیم به جایی برسیم و امرار معاش کنیم. در کشورمان تعداد باشگاه‌هایی که دستمزد خوب می‌دهند انگشت شمار هست و بیشتر باشگاه‌ها با مشکلات مالی زیادی روبه‌رو هستند."

همین‌طور صاحب‌نظر (۳) درباره مسائل مالی می‌گوید:

"در مرحله نخبگی مسائل مالی و اقتصادی برای بازیکن خیلی مهم می‌شود. ورزشکاران بسیار زیادی داریم که از این سن به بعد می‌گویند فوتبال برای ما هیچ چیزی ندارد؛ جز اینکه ما کل زندگی مان را گذاشتیم برای فوتبال و از مسائل دیگر زندگی هم داریم عقب می‌افتیم. شاید اگر به سمت یک شغل دیگری می‌رفتم الان من درآمدی داشتم و خودش را با افرادی که هم سن و سالش بودند و باهم فوتبال را شروع کردند و از یک جایی به بعد فوتبال را کنار گذاشتند، ولی از لحاظ اقتصادی خیلی موفق‌تر شدند، مقایسه می‌کند. ورزشکار حرفه‌ای به باشگاه می‌رود و در طول یک سال ریالی حقوق نمی‌گیرد و با کلی طلب آن باشگاه را ترک می‌کند و به سمت باشگاه دیگر می‌رود." همچنین در خصوص نقش سرمایه‌گذارها و حامیان مالی می‌گوید: "سرمایه‌گذارها و حامیان مالی به دلیل فساد در اقتصاد کل کشور و فوتبال به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای ورود نمی‌کنند؛ چون محیط آن در کشور ما بسیار پرخطر هست. وقتی در اقتصاد کل کشور فساد مالی و غیراخلاقی وجود دارد، این به فوتبال هم نفوذ می‌کند. در تمام این سال‌ها تلاش می‌کردیم که دو تیم استقلال و پرسپولیس را از دولت خارج کنیم و خصوصی شوند، اما تاکنون هم موفق نشده‌ایم. تمام این سال‌ها ما تلاشمان این بود که مسئولین را قانع کنیم، که یک تلویزیون داخلی بیشتر نیست که حق پخش تبلیغات و این موارد را به باشگاه‌ها دهید و این‌ها مسائل خیلی ساده‌ای هستند که ما نمی‌توانیم انجام دهیم و همه این‌ها باعث می‌شود افرادی که سالم هستند و یا افرادی که وضعیت اقتصادی خوبی دارند هیچ‌گونه امنیت مالی و اقتصادی برای حضور در فوتبال احساس نکنند."

همین‌طور در رابطه با عوامل سیاسی می‌گوید:

"ورود افراد سیاسی و غیرمتخصص در راس مدیریت یا بعضاً کادر فنی برخی تیم‌ها ضرر زیادی به فوتبال ما وارد می‌کند. همچنین وجود فساد و عدم شایسته‌سالاری در انتخاب رئیس فدراسیون، رئیس کمیته داوران فوتبال که خودشان پرونده فساد در رزومه دارند ضربه مهلکی به فوتبال کشور وارد می‌کند."

"به‌همین دلیل در فوتبال اگر آخرین انتخابات رئیس فدراسیون فوتبال کشور را ببینید اصلاً در انتخاب ریاست فدراسیون ملاک این نبود که چه بلایی سر فوتبال ما آورده و چه دستاوردی داشته‌اند؛ فقط چون به حکومت نزدیک بودند توسط لابی‌هایی که بود با هیئت‌های استان‌ها و افرادی که حق رای داشتند، ایشان مجدداً رئیس فدراسیون فوتبال ما باقی ماند. فقط چند ماه قبل از این انتخاب یک پرونده فساد مالی بزرگی برای چنین شخصی بیرون آمده بود."

صاحب‌نظر (۵) درباره نحوه پرداخت دستمزد بازیکنان می‌گوید:

"در فوتبال کشورمان، بازیکن درخصوص دریافت حقوق خود بلا تکلیف هست؛ میزان شکایات ورزشکاران از باشگاه‌ها در ایران در خصوص دریافت مطالباتشان بسیار زیاد هست. در صورتی که مربیان و بازیکنان خارجی که در ایران شاغل هستند با یک شکایت به فیفا کل مبلغ قرارداد خود را با میزان جریمه‌ها دریافت می‌کنند."

صاحب‌نظر (۷) در خصوص عوامل ذهنی - روانی می‌گوید:

"برخی بازیکنان ما زمانی که وارد این مرحله می‌شوند، اگر با شکست کوچکی روبرو می‌شوند یا مثلاً براساس افکار مربی تیم بازی کمتری به او می‌رسد، یا خودشان احساس می‌کنند نسبت به بازیکن ثابت تیم ضعیف‌ترند، به جای تلاش بیشتر برای اثبات توانایی‌های خود به

مربیان، خیلی راحت با این مسئله کنار می‌آیند که دیگه جایگاهشان همین هست و نمی‌توانند به سطح بالاتری بروند. بخشی از این موضوع به خود بازیکن و بخشی دیگر هم به عوامل محیطی مثل رفتار مربیان برمی‌گردد."

صاحب‌نظر (۸) به ورود افراد سیاسی در فوتبال اشاره دارد و می‌گوید:

"معضل مهم فوتبال ما حضور افراد سیاسی در نقش مدیر فدراسیون و مدیران باشگاه‌ها هست که هیچ درکی از ورزش و فوتبال ندارند."

صاحب‌نظر (۹) در خصوص تفکر و رفتار غیر حرفه‌ای بازیکنان می‌گوید:

"یکی از دلایل مهم شکست بازیکنان در این مرحله رفتارهای نادرست و غیر حرفه‌ای آنها هست؛ بازیکن حرفه‌ای نباید قلیان یا سیگار بکشد. این عوامل ضد ورزش و ضد پیشرفت او هست. شب نشینی‌ها مانع رشدشان می‌شود و اگر بازیکنی این موارد را رعایت نکند، دوران فوتبالی‌اش زود تمام می‌شود. بازیکنان نخبه باید احساس مسئولیت کنند و مراقب رفتارشان باشند؛ چرا که آنها علاوه بر اینکه قرارداد قانونی و حقوقی با باشگاه بسته‌اند، بلکه الگویی برای بازیکنان رده‌های سنی پایه هستند."

صاحب‌نظر (۱۱) درباره خدمت سربازی و موانع شخصی می‌گوید:

"در این مرحله خدمت سربازی یکی از موانع مهم بود که ۲ سال سبب شد در تیم دلخواه خودم که می‌توانستم آنجا بیشتر پیشرفت کنم، بازی نکنم. از طرفی زمانی که وارد تیم بزرگسالان شدم درگیر یکسری حواشی از جمله رفیق بازی و شب نشینی‌ها شدم که سبب شد از مسیر پیشرفتم مقدار زیادی خارج شوم و به هدف اصلی خودم که بازی کردن در تیم محبوبم در لیگ برتر بود نرسیدم. در نهایت توانستم در سطح لیگ ۲ کشور بازی کنم و از رفتن به سطح بالاتر تا الان عقب بیفتم که به شدت بابت این موضوع ناراحتم. کاش به‌عنوان یک ورزشکار حرفه‌ای درست رفتار می‌کردم، به تغذیه و خوابم اهمیت می‌دادم و در انتخاب دوست و رفیق دقت بیشتری می‌کردم."

صاحب‌نظر (۱۲) در خصوص ساختار نامناسب باشگاه‌ها و قراردادهای کوتاه مدت بازیکنان می‌گوید:

"ما نمی‌توانیم در کشور بازیکنان زیادی را پیدا کنیم که از رده‌های سنی پایه تا بزرگسالی چندین سال در یک باشگاه بازی کرده باشند. اکثر قراردادهای یکساله یا دو ساله هست و بازیکن تا بیاید خودش را با شرایط آن باشگاه وفق دهد، فرصتش برای ماندن تمام شده و باید برود. در این مرحله مصدومیت و پارگی رباط PCL من را ۴ ماه از فوتبال دور کرد. از طرفی امروزه به واسطه وجود فضای مجازی و تسهیل در برقراری ارتباط، خیلی از بازیکنان درگیر حواشی می‌شوند و تمرکزشان از فوتبال دور می‌شود. همچنین ما در حال حاضر سهمیه بازیکن زیر ۲۳ سال برای باشگاه‌ها خیلی کم داریم و بازیکن خوب در این رده سنی برای باشگاه‌ها طلا شده است، چون خیلی کم هست"

صاحب‌نظر (۱۳) می‌گوید:

"از نظر من در فوتبال ما متأسفانه حرف اول را ارتباطات و پارتی بازی می‌زند"

صاحب‌نظر (۱۴) می‌گوید:

"برخی بازیکنان با برقراری روابط غلط و درگیر یکسری حواشی شدن مسیر موفقیت خود را خدشه‌دار می‌کنند و به‌خود آسیب می‌رسانند؛ رفتارهایی مثل قمار بازی، شرط بندی، روابط نامشروع، مصرف الکل و دخانیات"

صاحب‌نظر (۱۵) به موانع ذهنی و مصدومیت اشاره دارد و می‌گوید:

"یک مدت کوتاهی به دلیل نیمکت‌نشینی توسط یکی از مربیان وقت، ناامید شدم و می‌خواستم فوتبال را رها کنم، اما مربیان دیگری از من حمایت کردند و دوباره به فوتبال برگشتم و ادامه دادم. یکی دیگر از موانع در این مرحله غیر حرفه‌ای بودن برخی باشگاه‌ها و مدیران هست. بعد از دوران سربازی برای تیمی بازی می‌کردم و کلی زحمت کشیدیم و تیم را از لیگ ۳ به لیگ ۲ آوردیم، ولی متأسفانه بنابه دلایلی تیم منحل شد و سبب ناامیدی ما و هم تیمی‌ها شد و باعث شد من کلا قید فوتبال را بزنم. مصدومیت یکی دیگر از موانعی بود که با آن روبرو شدم"

صاحب‌نظر (۱۷) می‌گوید:

"مصدومیت در این مسیر خیلی به من لطمه زد و پیشنهاد جدی که از تیم‌های لیگ برتری داشتم را به دلیل مواجه شدن با مصدومیت و پارگی رباط صلیبی زانو از دست دادم و مسیر زندگی فوتبالی‌ام به کلی عوض شد. چالش دیگر من سلیقه‌های مربیان هم بود که براساس سلیقه نوع بازیکنان خود را انتخاب می‌کردند."

بنابراین پس از تحلیل مبانی پژوهش و مصاحبه‌ها، موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی در قالب ۳۳ کد، ۶ مفهوم و ۵ مقوله، براساس کدگذاری باز و کدگذاری انتخابی در جدول شماره ۱ خلاصه‌بندی شدند.

جدول ۱. کدها، مفاهیم و مقوله‌های مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی (موانع)

Table 1. Codes, concepts and categories of the path of professional development of football athletes in the elite stage (obstacles)

ردیف	مقوله‌ها	مفاهیم	کدهای باز
۱	عوامل سطح فردی	موانع فردی	مصدومیت
۲			سربازی
۳			استفاده بی رویه از فضای مجازی
۴			استعمال دخانیات
۵			نامیدی و زود جازدن
۶			رفیق بازی
۷			ادامه تحصیل
۸			غرور کاذب
۹			تصمیم‌گیری نادرست در انتخاب تیم
۱۰			قمار بازی و شرط بندی
۱۱			مشکلات مالی
۱۲			بستن قراردادهای کوتاه مدت
۱۳			کم بودن مبلغ قرارداد بازیکن و اجبار به داشتن شغل دوم
۱۴	عوامل سطح میانی	بی عدالتی	باچ دادن به مربیان
۱۵			نداشتن ارتباطات
۱۶			رفتارهای ناعادلانه و مغرضانه برخی مربیان
۱۷			غرض‌ورزی برخی مربیان
۱۸			وجود دلالتان
۱۹			نبود شایسته سالاری در انتخاب مدیران، مربیان و بازیکنان
۲۰			رواج خشونت در جامعه و سرایت به ورزشکار
۲۱		موانع سیستم مدیریتی	وجود مدیران غیر ورزشی و سیاسی
۲۲			خصوصی نشدن بخش حرفه‌ای
۲۳		موانع سیستم مالی	مشکلات حقوقی و قانونی در پرداخت مطالبات بازیکنان
۲۴			نبود سیستم مالی درست در باشگاه‌ها
۲۵			مصرف کننده بودن باشگاه‌ها و ناتوانی در درآمدزایی
۲۶			کمبود حامی مالی
۲۷			خصوصی نشدن بخش حرفه‌ای
۲۸		موانع محیط	محل زندگی به خصوص شهرستانی بودن
۲۹		جغرافیایی	حسادت آشنایان و هم محلی‌ها از موفقیت فرد و حمایت نکردن از او
۳۰	عوامل سطح کلان	موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی	وجود مشکلات حقوقی و قانونی در اساسنامه فدراسیون
۳۱			فساد اخلاقی و مالی در فدراسیون و باشگاه‌ها
۳۲			نبود نهاد نظارتی بر عملکرد فدراسیون
۳۳			سیاست‌گذاری‌های نادرست وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون

یافته‌های جدول شماره ۱ نشان می‌دهد، مفاهیم ویژگی‌های فردی، عوامل سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی، بی‌عدالتی، سیستم مدیریتی، سیستم مالی، محیط جغرافیایی مهمترین موانع مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی هستند.

تحلیل یافته‌های بخش کمی بر اساس مدل‌سازی ساختاری - تفسیری:

ابتدا برای استفاده از این روش لازم است تا نوع روابط بین مولفه‌های مورد بررسی مشخص گردد. معمولاً روابط منطقی زیر مبنای نظریات خبرگان در مورد ارتباطات بین مولفه‌ها قرار می‌گیرد. این عمل یک توافق اولیه است و حتی می‌توان از اعداد بزرگ انگلیسی یا نمادهای مختلف نیز برای این کار استفاده نمود.

۱: ارتباط یکطرفه از i به j .

۱-: ارتباط یکطرفه از j به i .

۲: ارتباط دوطرفه بین i و j .

صفر: هیچ ارتباطی بین i و j وجود ندارد (جدول ۲).

جدول ۲. ماتریس خودتعاملی ساختاری

Table 2. Structural autocorrelation matrix

مولفه‌ها	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6
C-1 موانع فردی						
C-2 بی‌عدالتی	۱					
C-3 موانع سیستم مدیریتی	۱					
C-4 موانع سیستم مالی	۱					
C-5 موانع محیط جغرافیایی	۱					
C-6 موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی	۱					

ماتریس دریافتی از تبدیل ماتریس خود تعاملی ساختاری به یک ماتریس دو ارزشی صفر و یک حاصل می‌گردد. برای استخراج ماتریس دریافتی، باید در هر سطر ماتریس، عدد یک جایگزین اعداد ۱ و ۲ و عدد صفر جایگزین اعداد ۱- و صفر در ماتریس خود تعاملی ساختاری شود. پس از تبدیل تمام سطرها، نتیجه حاصل شده ماتریس دریافتی اولیه نامیده می‌شود (جدول ۳).

جدول ۳. ماتریس دریافتی اولیه

Table 3. Initial received matrix

مولفه‌ها	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6
C-1 موانع فردی	۰	۰	۰	۰	۰	۰
C-2 بی‌عدالتی	۱	۰	۰	۰	۰	۰
C-3 موانع سیستم مدیریتی	۱	۰	۰	۱	۰	۰
C-4 موانع سیستم مالی	۱	۰	۰	۰	۰	۰
C-5 موانع محیط جغرافیایی	۱	۰	۰	۰	۰	۰
C-6 موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی	۱	۰	۱	۰	۰	۰

در این مرحله باید ماتریس دستیابی اولیه را پایدار ساخت تا ماتریس دستیابی نهایی حاصل شود. بدین منظور ماتریس دستیابی اولیه به توان $K+1$ رساند ($K \geq 1$) تا حالت پایدار برقرار شود: $M^K = M^{K+1}$ شایان ذکر است، این عملیات طبق قاعده بولن^۱ صورت می‌گیرد که

مطابق آن 1×1 و $1+1$ هر دو مساوی ۱ می‌شوند. پس از برقراری حالت پایدار، در ماتریس دستیابی نهایی برخی عناصر صفر نیز به ۱ تبدیل می‌شوند که به صورت 1^* به نمایش در می‌آیند (جدول ۴).

جدول ۴. ماتریس دریافتی نهایی مرحله نخبگی

Table 4. The final receipt matrix of the elite stage

مولفه‌ها	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6	قدرت نفوذ
C-1 مولفه فردی	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱
C-2 بی عدالتی	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۲
C-3 مولفه سیستم مدیریتی	۱	۰	۱	۱	۰	۰	۳
C-4 مولفه سیستم مالی	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۲
C-5 مولفه محیط جغرافیایی	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۲
C-6 مولفه سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی	۱	۰	۱	1^*	۰	۱	۴
میزان وابستگی	۶	۱	۲	۳	۱	۱	

در جدول ۵ قدرت نفوذ؛ میزان تاثیر بر مولفه‌های دیگر است که برای هر مولفه از جمع اعداد هر سطر در ماتریس دریافتی نهایی بدست می‌آید و میزان وابستگی؛ تاثیرپذیری از مولفه‌های دیگر را نشان می‌دهد که برای هر مولفه از جمع اعداد هر ستون در ماتریس دریافتی نهایی بدست می‌آید.

جدول ۵. میزان وابستگی و قدرت نفوذ مولفه‌های مربوط به مرحله نخبگی

Table 5. The degree of dependence and influence of the components related to the elite stage

مفاهیم	میزان وابستگی	قدرت نفوذ
C-1	۶	۱
C-2	۱	۲
C-3	۲	۳
C-4	۳	۲
C-5	۱	۲
C-6	۱	۴

در این مرحله مجموعه دریافتی و مجموعه مقدماتی برای هر یک از متغیرها از روی ماتریس دریافتی نهایی استخراج می‌گردد. مجموعه مقدماتی برای هر مولفه، مجموعه‌ای است که در آن سطرهای ماتریس دستیابی نهایی به صورت ۱ یا 1^* ظاهر شده است و مجموعه دریافتی مجموعه‌ای است که در آن ستون‌ها به صورت ۱ یا 1^* ظاهر شده است. به دنبال آن می‌توان اشتراک این دو مجموعه را برای هر یک از متغیرها به دست آورد. متغیرهایی که اشتراک به دست آمده از آن‌ها با مجموعه دریافتی آنها یکسان است، در سلسله مراتب ساختاری تفسیری به عنوان متغیر سطح بالا محسوب می‌شوند، به طوری که این متغیرها در ایجاد هیچ متغیر دیگری موثر نمی‌باشند. پس از شناسایی متغیر بالاترین سطح، آن متغیر از فهرست سایر متغیرها کنار گذاشته می‌شود. این تکرارها تا زمانی که سطح همه متغیرها مشخص شود، ادامه پیدا می‌کند. سطوح شناسایی شده در ساخت مدل نهایی ساختاری تفسیری استفاده خواهند شد (جدول ۶ الی ۹).

جدول ۶. تکرار اول شناسایی سطوح مرحله نخبگی

Table 6. The first iteration of identifying the levels of the elite stage

سطح ۱	مولفه	مجموعه دریافتی	مجموعه مقدماتی	مجموعه اشتراک
Exsit > Level 1	1	C-1	C-1C-2C-3C-4C-5C-6	C-1
	2	C-1C-2	C-2	C-2
	3	C-1C-3C-4	C-3C-6	C-3
	4	C-1C-4	C-3C-4C-6	C-4
	5	C-1C-5	C-5	C-5
	6	C-1C-3C-4C-6	C-6	C-6

در ادامه پس از مشخص شدن عوامل سطح اول، تیم تحقیق عواملی را که به عنوان سطح اول برگزیده شده‌اند را از جدول حذف نمودند و عواملی را که در آنها مجموعه دریافتی با مجموعه مشترک یکسان شده است را به عنوان عوامل سطح دوم در نظر گرفتند. جدول شماره ۷ مولفه‌های سطح دوم را از میان مولفه‌های موانع مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی نشان می‌دهد.

جدول ۷. تکرار دوم شناسایی سطوح مرحله نخبگی

Table 7. The first iteration of identifying the levels of the elite stage

سطح ۲	مولفه	مجموعه دریافتی	مجموعه مقدماتی	مجموعه اشتراک
Exsit > Level 2	2	C-2	C-2	C-2
	3	C-3C-4	C-3C-6	C-3
Exsit > Level 2	4	C-4	C-3C-4C-6	C-4
Exsit > Level 2	5	C-5	C-5	C-5
	6	C-3C-4C-6	C-6	C-6

در ادامه پس از مشخص شدن عوامل سطح دوم، تیم تحقیق عواملی را که به عنوان سطح دوم برگزیده شده‌اند را نیز از جدول حذف نمودند و عواملی را که در آنها مجموعه دریافتی با مجموعه مشترک یکسان شده است، به عنوان عوامل سطح سوم در نظر گرفتند. جدول شماره ۸ مولفه‌های سطح سوم را از میان مولفه‌های موانع مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی نشان می‌دهد.

جدول ۸. تکرار سوم شناسایی سطوح مرحله نخبگی

Table 8. The third iteration of identifying the levels of the elite stage

سطح ۳	مولفه	مجموعه دریافتی	مجموعه مقدماتی	مجموعه اشتراک
Exsit > Level 3	3	C-3	C-3C-6	C-3
	6	C-3C-6	C-6	C-6

در نهایت پس از مشخص شدن عوامل سطح سوم، تیم تحقیق عواملی را که به عنوان سطح سوم برگزیده شده‌اند را نیز از جدول حذف نمودند و عواملی را که در آنها مجموعه دریافتی با مجموعه مشترک یکسان شده است را به عنوان عوامل سطح چهارم در نظر گرفتند. جدول شماره ۹ مولفه‌های سطح چهارم را از میان مولفه‌های موانع مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی نشان می‌دهد.

جدول ۹. تکرار چهارم شناسایی سطوح مرحله نخبگی

Table 9. The fourth iteration of identifying the levels of the elite stage

سطح ۴	مولفه	مجموعه دریافتی	مجموعه مقدماتی	مجموعه اشتراک
Exsit > Level 4	6	C-6	C-6	C-6

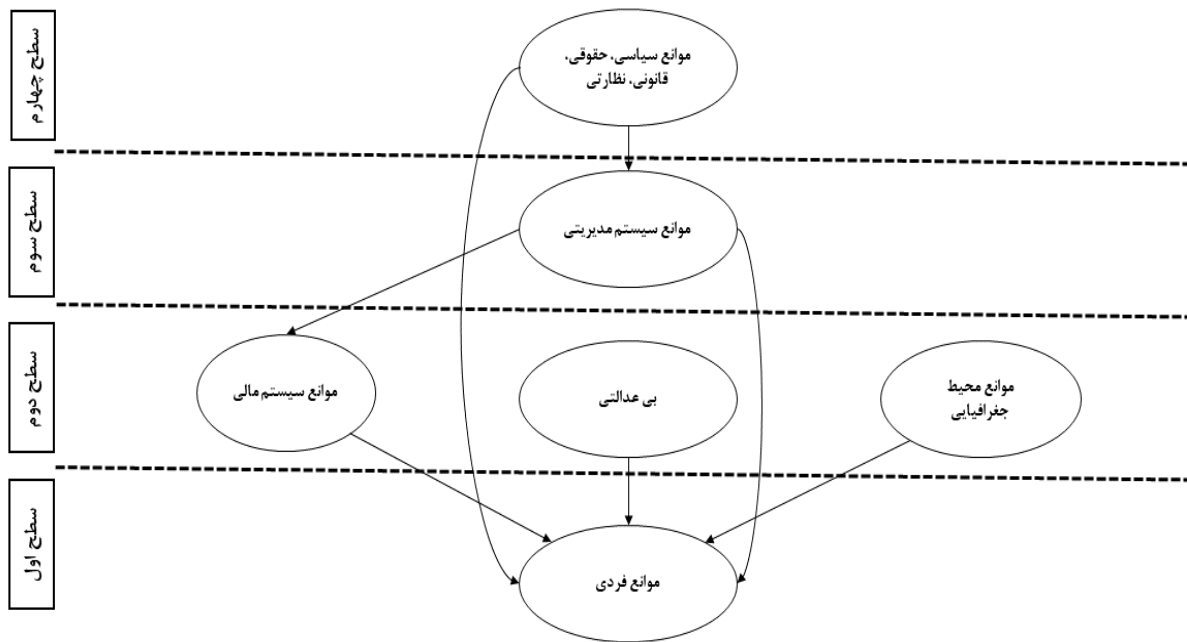
بنابراین براساس خروجی حاصل از جداول ۶ الی ۹ مولفه‌های موانع مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال شناسایی شدند (جدول ۱۰).

جدول ۱۰. تعیین روابط و سطح‌بندی مولفه‌ها در مرحله نخبگی

Table 10. Determining relationships and leveling of components in the elite stage

		C-1	سطح ۱
C-5	C-4	C-2	سطح ۲
		C-3	سطح ۳
		C-6	سطح ۴

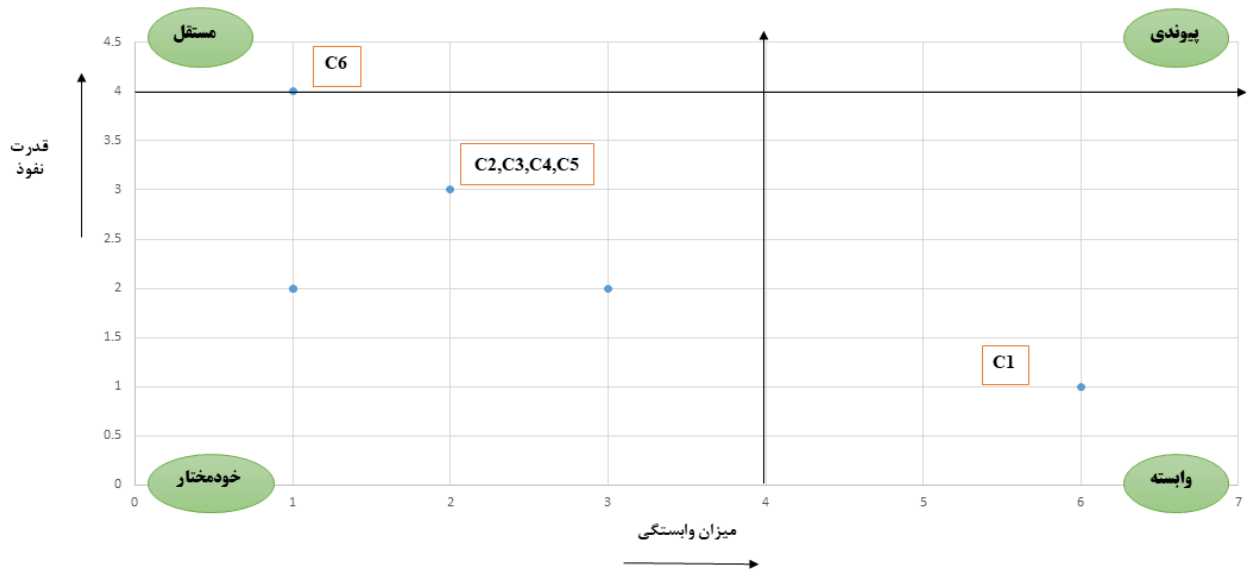
ساخت مدل بر مبنای مدل‌سازی ساختاری - تفسیری:

شکل ۱. مدل آی اس ام موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی

Figure 1. ISM model of obstacles in the path of professional development of football athletes in the elite stage

براساس شکل (۱) مدل ساختاری تفسیری موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی شامل ۴ سطح بود؛ مفهوم موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی در سطح چهارم و بالاترین سطح قرار گرفت، سپس در سطح سوم مفهوم موانع سیستم مدیریتی؛ در سطح دوم مفاهیم موانع سیستم مالی، بی‌عدالتی، موانع محیط جغرافیایی؛ در سطح اول مفهوم موانع فردی قرار گرفتند.

شکل ۲. تحلیل میک میک موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی

Figure 2. MICMAC analysis of obstacles in the path of professional development of football athletes in the elite stage

براساس شکل ۲، هدف از تحلیل میک میک^۱ بررسی و تحلیل نیروی نفوذ و نیروی وابستگی مولفه‌ها است. در این تحلیل متغیرها به چهار دسته کلی تقسیم می‌شوند؛ دسته اول شامل "متغیرهای خودمختار" می‌باشند. این دسته از مولفه‌ها نیروی وابستگی ضعیف و همچنین نیروی نفوذ ضعیفی دارند. مولفه‌هایی که در این دسته قرار می‌گیرند، تقریباً به صورت جدا از کل سیستم عمل می‌کنند. این مولفه‌ها اثر چندانی روی سایر مولفه‌ها ندارند. در واقع ارتباطات این مولفه‌ها با دیگر مولفه‌ها بسیار محدود و ناچیز است (بی عدالتی، موانع سیستم مدیریتی، موانع سیستم مالی، موانع محیط جغرافیایی)؛ دسته دوم شامل "متغیرهای وابسته" است که قدرت نفوذ ضعیفی دارند، با این وجود از نیروی وابستگی بالاتری نسبت به سایر مولفه‌ها برخوردارند (موانع فردی)؛ دسته سوم نیز شامل "متغیرهای پیوندی" است که از نیروی نفوذ قوی و همچنین نیروی وابستگی قدرتمندی برخوردارند. این متغیرها در حقیقت مولفه‌هایی هستند که بی‌ثبات می‌باشند، به این معنا که انجام هرگونه اقدامی در مورد این مولفه‌ها علاوه بر اینکه مستقیماً بر سایر مولفه‌ها اثر می‌گذارد، می‌تواند در قالب بازخورد از سایر مولفه‌ها بر خود مولفه نیز اثرگذار باشد (براساس نتایج این تحلیل، متغیر پیوندی وجود ندارد)؛ دسته چهارم "متغیرهای مستقل" است که نیروی نفوذ قوی دارند، اما نیروی وابستگی آنها ضعیف است، که در واقع متغیرهای کلیدی هستند و با ایجاد تغییر در آنها می‌توان بر بقیه متغیرها تاثیر گذاشت (موانع سیاسی، حقوقی، قانونی، نظارتی)؛ بنابراین پس از تعیین قدرت نفوذ و قدرت وابستگی مولفه‌ها، تمامی مولفه‌ها در یکی از خوشه‌های چهارگانه روش میک میک قرار گرفت؛ همچنین بر روی ماتریس مورد نظر نقاط مرزی معمولاً یک واحد بزرگتر از میانگین تعداد عوامل می‌باشند $(n/2 + 1)$ ، (۱۸)؛ که در این تحلیل نقطه مرزی $(6/2 + 1)$ معادل ۴ محاسبه شد (شکل ۲).

بحث و نتیجه‌گیری

براساس نتایج پژوهش در بخش کیفی، موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی در قالب ۳۳ کد، ۶ مفهوم و ۵ مقوله، براساس کدگذاری باز و کدگذاری انتخابی دسته‌بندی شدند که در سطح خرد، موانع فردی، در سطح میانی بی عدالتی، موانع نظام مدیریتی، موانع نظام مالی، موانع محیط جغرافیایی؛ در سطح کلان موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی، مهمترین موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی بودند. در همین رابطه کویاک و همکاران (۲۰۱۲) مصدومیت و ضعف ذهنی را به عنوان مهمترین عوامل شکست ورزشکاران در مرحله نخبگی دانستند (۱۲). انوکسن (۲۰۱۱) نیز فراوانی آسیب‌ها، رکود

1. MICMAC

در عملکرد، نیازهای آموزشی، کمبود انگیزه، تأثیر عوامل اجتماعی، شرکت در ورزش‌های دیگر، شرایط کاری سخت، سربازی، ازدواج و خانواده را از دلایل انصراف برخی از ورزشکاران دانست (۱۱). پیرا و همکاران (۲۰۱۶) نیز آسیب‌دیدگی را مهمترین مانع معرفی کرد (۱۲). فرانک و همکاران (۲۰۲۰) نیز معتقد بودند رفتارهای برخی مربیان سبب خروج ورزشکاران از این مسیر می‌شود (۴). همین‌طور ساوارد و همکاران (۲۰۲۰) به عوامل ذهنی و روانی اشاره داشتند و معتقد بودند، نداشتن اعتماد به نفس و عزت نفس پایین از جمله مهمترین دلایل شکست ورزشکاران در مسیر پیشرفت حرفه‌ای در مرحله نخبگی می‌باشد (۱۴)؛ بنابراین نتایج پژوهش در راستای شناسایی موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران با برخی از نتایج پژوهش انوکسن و همکاران (۲۰۱۱)، کوبیاک (۲۰۱۲)، فرانک و همکاران (۲۰۲۰)، ویلیامز و همکاران (۲۰۲۲)، عفیفی و همکاران (۲۰۲۳) مطابقت دارد (۱۰، ۱۵، ۴، ۱۲، ۱۱). همچنین ضیا و همکاران (۲۰۲۱) نیز در همین راستا به محیط توسعه استعداد ورزشی در رشته فوتبال و عوامل درونی و بیرونی آن پرداختند و به این نتیجه رسیدند که توسعه بازیکن تا حد زیادی به رفتارهای مربیان و سبک رهبری آن‌ها بستگی دارد (۷).

همین‌طور براساس نتایج پژوهش در بخش کمی موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی، مدل ساختاری تفسیری شامل ۴ سطح بود. موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی در سطح چهارم و بالاترین سطح قرار گرفت، سپس در سطح سوم موانع سیستم مدیریتی، در سطح دوم موانع سیستم مالی، بی‌عدالتی، موانع محیط جغرافیایی، در سطح اول موانع فردی قرار گرفتند؛ همچنین براساس تحلیل میک‌مک از بین موانع موجود در مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال در مرحله نخبگی؛ موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی به‌عنوان متغیر مستقل، موانع فردی به‌عنوان متغیر وابسته، بی‌عدالتی، موانع سیستم مدیریتی، موانع سیستم مالی، موانع محیط جغرافیایی به‌عنوان متغیر خودمختار شناخته شدند.

براساس نتایج پژوهش در مرحله نخبگی؛ موانع سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی به‌عنوان متغیر مستقل نیروی نفوذ قوی دارند، اما نیروی وابستگی آنها ضعیف است، که در واقع متغیرهای کلیدی هستند و با ایجاد تغییر در آن‌ها می‌توان بر بقیه متغیرها تأثیر گذاشت و تلاش کرد با رفع این موانع به پیشرفت ورزشکاران فوتبال در مسیر حرفه‌ای کمک کرد. به نظر می‌رسد، عوامل سیاسی، حقوقی، قانونی و نظارتی که در سطح کلان هستند از بالا بر سایر عوامل سطوح میانی و فردی اثرگذار هستند، فدراسیون خود به‌عنوان یک نهاد حقوقی، قانونی و نظارتی باید الگویی برای باشگاه‌ها و بازیکنان فوتبال باشد و در صورت بروز فساد در این نهاد اعتمادها از بین خواهد رفت و منجر به فساد در سطوح پایین‌تر توسط باشگاه‌ها و بازیکنان فوتبال می‌شود. از طرفی فدراسیون خود بر عملکرد باشگاه‌ها نظارت دارد و قانون‌گذار است؛ اما در کشور نهاد نظارتی بر نحوه عملکرد خود فدراسیون وجود ندارد. بنابراین احتمالاً با رفع مشکلات حقوقی و قانونی در اساسنامه فدراسیون، کاهش فساد اخلاقی و مالی در فدراسیون و باشگاه‌ها و شکل‌گیری نهاد نظارتی بر عملکرد فدراسیون بتوان سایر موانع موجود در مسیر پیشرفت بازیکنان فوتبال را به حداقل رساند.

همچنین موانع فردی به‌عنوان متغیر وابسته قدرت نفوذ ضعیفی دارد، با این وجود از نیروی وابستگی بالاتری نسبت به سایر مولفه‌ها برخوردار است و تحت تأثیر سایر موانع قرار می‌گیرد. به‌نظر می‌رسد، احتمالاً استفاده از مربیان و تجهیزات با کیفیت، بهره‌بردن از متخصصان ورزشی مانند فیزیوتراپ‌ها، مربیان بدنساز، ماساژورها در باشگاه‌ها جهت تسریع در دوران درمان مصدومیت بازیکنان یا بازگشت به حالت اولیه پس از جلسات تمرینی و مسابقات، همین‌طور استفاده از روان‌شناس ورزشی جهت آگاهی بازیکنان فوتبال در مدیریت نحوه استفاده از فضای مجازی، جلوگیری از ناامیدی، انتخاب شریک و همراه سالم، مشاوره‌های تحصیلی، شغلی و قراردادی صحیح می‌تواند کمک به‌سزایی برای به حداقل رساندن موانع فردی کند.

در نهایت بی‌عدالتی، موانع سیستم مدیریتی، موانع سیستم مالی، موانع محیط جغرافیایی به‌عنوان متغیر خودمختار نیروی وابستگی ضعیف و همچنین نیروی نفوذ ضعیفی دارند. این مولفه‌ها تقریباً به‌صورت جدا از کل سیستم عمل می‌کنند؛ بنابراین اثر چندانی روی سایر مولفه‌ها ندارند. در واقع ارتباطات این مولفه‌ها با دیگر مولفه‌ها بسیار محدود و ناچیز است. به‌نظر می‌رسد براساس نتایج پژوهش عوامل بی‌عدالتی مثل باج دادن به مربیان، نداشتن ارتباطات، رفتارهای ناعادلانه و مغرضانه برخی مربیان، وجود دلالان، نبود شایسته‌سالاری در انتخاب

مدیران، مربیان و بازیکنان، رواج خشونت در جامعه و سرایت به ورزشکار؛ همچنین موانع سیستم مدیریتی مثل وجود مدیران غیر ورزشی و سیاسی، خصوصی نشدن بخش حرفه‌ای؛ همین‌طور موانع سیستم مالی مانند مشکلات حقوقی و قانونی در پرداخت مطالبات بازیکنان، نبود سیستم مالی درست در باشگاه‌ها، مصرف‌کننده بودن باشگاه‌ها و ناتوانی در درآمدزایی، کمبود حامی مالی، خصوصی نشدن بخش حرفه‌ای و در نهایت موانع محیط جغرافیایی مانند محل زندگی به‌خصوص شهرستانی بودن بازیکن، در برخی موارد حسادت آشنایان و هم‌محل‌ها از موفقیت فرد و حمایت نکردن از او به‌صورت جدا از کل سیستم تاثیر زیادی بر مسیر پیشرفت بازیکنان فوتبال دارد، اما ارتباط چندانی بین این عوامل با یکدیگر و همچنین با موانع فردی، حقوقی، قانونی و نظارتی وجود ندارد.

بنابراین براساس نتایج پژوهش می‌توان نتیجه‌گیری کرد که مسیر توسعه بازیکنان فوتبال غیرخطی و بسیار پیچیده است و عوامل بسیار زیادی در این مسیر بر موفقیت یا شکست ورزشکار اثرگذار هستند یا ورزشکار بر برخی از این عوامل اثر می‌گذارد. برخی از این عوامل که در سطح فردی و میانی قرار دارند توسط مدیران، مربیان و ورزشکاران قابل کنترل هستند و برخی از عوامل که بیشتر در سطح کلان قرار دارد، غیر قابل کنترل می‌باشند. عوامل تحت کنترل عواملی هستند که مدیران ورزشی می‌توانند دخل و تصرف ایجاد کنند و تاثیرگذار باشند و عوامل غیر قابل کنترل عواملی که خارج از کنترل مدیران ورزش هستند و در سطحی بالاتر باید برنامه‌ریزی و شبکه‌سازی شود؛ یا متولیان خود را دارد و قابل دستکاری نیست و باید به‌عنوان عوامل تاثیرگذار در برنامه‌ریزی و آمایش سرزمین ورزش فوتبال مورد توجه قرار گیرند.

در ابتدا با توجه به نظر کارشناسان جهت توسعه ورزش فوتبال در ایران و وجود منابع انسانی غنی و هواداران فراوان در این رشته، ابتدا باید سیاست‌گذاری‌های درستی انجام گیرد و نگاه سیاست‌گذاران به ورزش فوتبال به‌گونه‌ای باشد که صنعت فوتبال برای آن‌ها در اولویت قرار گیرد. از طرفی با توجه به روابط بین مولفه‌ها و مفاهیم در سطوح مختلف عملکردی؛ پیشنهاد می‌شود بین حاکمیت، فدراسیون و باشگاه‌ها همسویی و یکپارچگی جهت هموار کردن مسیر پیشرفت حرفه‌ای ورزشکاران فوتبال ایجاد شود؛ همچنین باتوجه به اهمیت به‌کارگیری مدیران شایسته و ورزشی، ابتدا باید ساختار درستی در فدراسیون فوتبال وجود داشته باشد و افراد متخصص در فدراسیون مشغول به کار گرفته شوند که در این سال‌ها کمتر مشاهده شد که در ساختار کلی خود فدراسیون افراد شایسته و از جنس فوتبال وجود داشته باشند و با توجه به تبدیل شدن فوتبال به صنعت و سرمایه‌گذاری فراوان دولت‌ها و سیاستیون در این زمینه در سراسر جهان، ایجاد اشتغال و درآمدزایی، توسعه گردشگری و تبلیغات از این طریق؛ پیشنهاد می‌شود دولت نگاه ویژه‌تری برای توسعه جایگاه ورزش فوتبال در جامعه و برنامه‌ریزی جامع و دقیقی جهت حرکت به سمت حرفه‌ای‌گری در این زمینه داشته باشد. از سوی دیگر ساختار حرفه‌ای در باشگاه‌ها به‌عنوان بازوان اصلی توسعه فوتبال و بازیکنان مستعد ایجاد شود. نکته مهم دیگر باتوجه به کمبود استادیوم‌های با کیفیت و زمین‌های تمرینی مناسب در کشور، پیشنهاد می‌شود دولت جهت بازسازی استادیوم‌های موجود یا احداث استادیوم‌های با کیفیت اقدام نماید؛ همچنین با توجه به اینکه در فوتبال کشور ما جهت انتخاب بازیکنان بی‌عدالتی، عدم شایسته‌گزینی، رشوه دادن و فساد اخلاقی صورت می‌پذیرد؛ پیشنهاد می‌شود مدیران باشگاه‌ها نظارت دقیق‌تری جهت جلوگیری از این موارد لحاظ فرمایند. همین‌طور باتوجه به وجود مشکلات اقتصادی در سطح کلان و تاثیری که بر باشگاه‌ها نیز دارد و از آنجائی که باشگاه‌های فوتبال ما در کشور درآمدزایی مناسبی ندارند؛ پیشنهاد می‌گردد باشگاه‌ها نظام مالی صحیح‌تری به کار بگیرند و از باشگاه‌های موفق از لحاظ مالی در دنیا الگوبرداری کنند و در نهایت با توجه به وجود مشکلات در نحوه پرداخت حقوق مربیان و بازیکنان در لیگ‌های سطح کشور پیشنهاد می‌شود سیستم مناسبی جهت پرداخت به‌موقع حقوق و دستمزد بازیکنان در باشگاه‌ها و سیستم نظارتی مناسبی جهت رسیدگی و بررسی شکایات مربیان و بازیکنان در فدراسیون فوتبال ایجاد شود.

ملاحظات اخلاقی: این مقاله برگرفته از رساله دکتری است و تمامی اصول اخلاقی در این مقاله در نظر گرفته شده است. شرکت‌کنندگان در جریان هدف پژوهش و مراحل اجرای آن قرار گرفتند. آن‌ها همچنین از محرمانه بودن اطلاعات خود اطمینان داشتند.

حامی مالی: این پژوهش هیچ‌گونه کمک مالی از سازمان‌های تامین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرد.

مشارکت‌کنندگان: تمامی نویسندگان این مقاله از مرحله اجرای پژوهش تا نگارش مقاله مشارکت فعال داشته‌اند.

تعارض منافع: تعارض منافعی در این پژوهش وجود نداشته است.

تقدیر و تشکر: از تمامی مربیان و بازیکنان فوتبال شاغل/بازنشسته در لیگ ۲، لیگ ۱، لیگ برتر و همچنین دارای سوابق بین‌المللی در سطح باشگاه‌های آسیا و تیم ملی فوتبال کشور که در جمع‌آوری داده‌ها با پژوهش حاضر همکاری و مشارکت داشتند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

- Jacobs S, De Bosscher V, Venter R, Patatas JM, Scheerder J. Contextual factors influencing the South African elite sporting system: an 'open system' approach. *International Journal of Sport Policy and Politics*. 2021;13(4):699-714. <https://doi.org/10.1080/19406940.2021.1951327>
- Claudia K. Perceived factors influencing athletic performance across career stages. 2013.
- Zülch H, Palme M, Jost SP. Management quality of professional football clubs: The Football Management (FoMa) Q-Score 2018. *Sport, business and management: an international journal*. 2020;10(5):567-98. <https://doi.org/10.1108/SBM-10-2019-0092>
- Franck A, Stambulova NB. Individual pathways through the junior-to-senior transition: Narratives of two Swedish team sport athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*. 2020;32(2):168-85. <https://doi.org/10.1080/10413200.2018.1525625>
- Bjørndal CT, Gjesdal S. The role of sports school programmes in athlete development in Norwegian handball and football. *European Journal for Sport and Society*. 2020;17(4):374-96. doi.org/10.1080/16138171.2020.1792131
- Bergeron MF, Mountjoy M, Armstrong N, Chia M, Côté J, Emery CA, et al. International Olympic Committee consensus statement on youth athletic development. *British journal of sports medicine*. 2015;49(13):843-51. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2015-094962>
- Zia Astalkh Zir MJR, Rahim; Goharrostami, Hamid Reza. Investigating the talent development environment in soccer: application of the ATDE model. *Human Resource Management in Sports*, 9(1), 63-84. 2021. <https://doi.org/10.22044/shm.2022.10841.2358> [In Persian]
- Eime R, Charity M, Westerbeek H. The Sport Participation Pathway Model (SPPM): a conceptual model for participation and retention in community sport. *International Journal of Sport Policy and Politics*. 2022;14(2):291-304. <https://doi.org/10.1080/19406940.2022.2034913>
- Erikstad MK, Høigaard R, Johansen BT, Kandala N-B, Haugen T. Childhood football play and practice in relation to self-regulation and national team selection; a study of Norwegian elite youth players. *Journal of sports sciences*. 2018;36(20):2304-10. <https://doi.org/10.1080/02640414.2018.1449563>
- Afifi Sabet M. Examining the positive and negative factors affecting the different stages of the professional path of sports talents in selected individual sports fields. Master's thesis, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Guilan University, Rasht, spring 2023. [In Persian]
- Enoksen E. Drop-out rate and drop-out reasons among promising Norwegian track and field athletes: A 25-year study. 2011. <https://nih.brange.unit.no/nih-xmlui/handle/11250/170719>
- Kubiak C. Perceived factors influencing athletic performance across career stages. C-essay in sports psychology. 2012:61-90.
- Pereira A, Pinheiro M, Carvalhinho L, Sequeira P, Resende R, Liston K. Journeys of Portuguese athletes to sporting success: the peaks and troughs. *Journal of Physical Education and Sport*. 2016; 16:397-406. <https://repositorio.ipv.pt/handle/10400.19/4010>
- Saward C, Morris JG, Nevill ME, Minniti AM, Sunderland C. Psychological characteristics of developing excellence in elite youth football players in English professional academies. *Science and Football: Routledge*; 2023. p. 184-90. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003375968-20>
- Williams GG, MacNamara Á. Challenge is in the eye of the beholder: Exploring young athlete's experience of challenges on the talent pathway. *Journal of Sports Sciences*. 2022;40(10):1078-87. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02640414.2022.2047503>

16. Ramzanejad R; Ashkani, Ali; Goharrostami, Hamidreza. Designing the model of sports path and career transition in professional wrestlers. *Applied research in sports management* Year 7, Number 4 (28 consecutive), Spring 2018, 21-36. 2019. <https://www.doi.org/10.30473/arsm.2019.36621.2556> **[In Persian]**
17. Sadeghi Dizj; EBM, Jafar; Askarian, Fariba Investigating the role of audience presence and competitive anxiety on athletes' training performance with a meta-analytical approach. *Sports Psychology*. 2019; No. 5: 65-47. <https://civilica.com/doc/1240508> **[In Persian]**
18. Ravi V, Shankar R TM. «Productivity improvement of a computer hardware supply chain». *Int J Product Perform Manag*. 2004;54(4):245. <https://doi.org/10.1108/17410400510593802>
19. Gholami, ghajari; kalate seyfari, masume. Presenting a model of marketing tricks in order to promote sales of Iranian sports manufacturers. *Journal of sports management*. 2020; Page 701-720. https://jsm.ut.ac.ir/article_79937.html **[In Persian]**

